

**ATLAS DE
DERMATOLOGIE
VETERINARĂ**
la câine și pisică

Gustavo Machicote Goth

CALLISTO

CUPRINS

1.	Introducere în diagnosticul dermatologic.....	1
	Introducere.....	2
	Tipare clinice ale afecțiunilor dermatologice.....	3
	Vârsta de debut.....	8
	Distribuția leziunilor la nivelul corpului.....	8
2.	Dermatoze bacteriene.....	13
	Introducere.....	14
	Intertrigo.....	15
	Impetigo.....	18
	Sindromul de suprapopulare bacteriană.....	19
	Dermatita piotraumatică.....	20
	Foliculita/furunculoza piotraumatică.....	21
	Foliculita bacteriană superficială.....	22
	Piodermita cutaneo-mucoasă.....	24
	Piodermita profundă a piramidei nazale.....	26
	Piodermita mandibulară.....	27
	Pododermatita bacteriană.....	29
	Piodermita profundă la rasa Ciobănesc German.....	31
	Piodermita de calus.....	34
	Complexul furunculoză/celulită.....	35
	Abcesele subcutanate.....	37
	Piodermita cauzată de bacterii atipice.....	38
	Dermatita acrală cauzată de lins.....	40
3.	Dermatoze fungice.....	41
	Introducere.....	42
	Dermatofitoza canină.....	43
	Dermatofitoza felină.....	46
	Micozele sistemice.....	48
	Infecțiile cu <i>Malassezia</i>	50
	Candidozele.....	53
4.	Dermatoze parazitare.....	55
	Introducere.....	56
	Cheiletieloza.....	57
	Infestarea cu căpușe.....	59
	Pediculoza.....	61
	Miaza.....	63
	Demodicoza canină sau râia demodecică.....	65
	Demodicoza felină.....	70
	Scabia canină/râia sarcoptică.....	72

	Scabia felină prin infestare cu <i>Notoedres cati</i> /râia felină	76
	Otita prin infestare cu <i>Otodectes cynotis</i>	77
	Trombiculiza	79
	<i>Neotrombicula autumnalis</i>	79
	<i>Straelensia cynotis</i>	81
5.	Dermatoze cauzate de virusuri și protozoare	83
	Introducere	84
	Maladia Carré (jigodia)	85
	Dermatita din herpesviroza felină	87
	Infestarea cu virusul Papilloma	89
	Leishmanioza	91
6.	Dermatoze alergice	93
	Introducere	94
	Urticaria și angioedemul	95
	Atopia și reacțiile adverse la alimente	97
	Hipersensibilitatea de contact	101
	Dermatita alergică prin mușcătură de purice	103
	Alergia la mușcătura/înțepătura de insecte	107
	Alergia la insecte a pisicii	107
	Furunculoza eozinofilică a nasului la câine	109
	Manifestările alergice la pisică	110
	Dermatita miliară	110
	Alopecia simetrică	112
	Eroziunile și ulcerările faciale și cervicale	114
	Complexul granulom eozinofilic la pisică	115
	Reacțiile la medicamente	118
7.	Dermatoze de natură endocrină și metabolică	121
	Introducere	122
	Hipotiroidismul	123
	Hiperadrenocorticismul	126
	Nanismul hipofizar	129
	Dermatozele legate de hormonii sexuali	130
	Hiperestrogenismul la femele	130
	Hiperestrogenismul la masculi	131
	Alopecia X	133
	Sindromul hepatocutanat	135
	Mucinoza rasei Shar Pei	138
	Calcinoza circumscrișă (calcinosis circumscripta)	140
8.	Dermatoze autoimune sau mediate imunologic	141
	Introducere	142
	Celulita juvenilă	143
	Pemfigus complex	145
	Boala buloasă subepidermică	149
	Lupusul cutanat	150
	Onicodistrofia lupoidă	152

Paniculita nodulară sterilă	154
Adenita sebacee.....	156
Vasculita/dermatomiozita	158
Sindromul uveodermatologic.....	161
Fistule perianale	162
Fistule metatarsiene.....	163
Pododermatita cu plasmocite	164

9. Dermatoze cauzate de tulburări cheratoseboreice și de pigmentare 165

Introducere.....	166
Seboreea primară.....	167
Fistula glandelor perianale	170
Dermatozele prin deficit de zinc.....	172
Cheratoza lichenoidă/dermatoza lichenoid-psoriaziformă	174
Hiperplazia glandelor cozii.....	176
Dermatita facială la pisicile din rasa Persană/Himalayană ("sindromul feței murdare").....	177
Boala fisurilor cuzinetului plantar	178
Vitiligo	179
Lentigo	181

10. Afecțiuni neoplazice frecvente..... 183

Introducere.....	184
Lipomul/liposarcomul.....	185
Mastocitomul	187
Histiocitomul	189
Histiocitoza reactivă	190
Limfomul epiteliotrop	191
Alopecia paraneoplazică felină.....	193
Adenomul/carcinomul glandei hepatoide.....	195
Papiloamele.....	197
Sarcoamele țesuturilor moi	198
Carcinomul scuamocelular	199
Cheratoza actinică	201
Adenocarcinomul mamar metastazat	202
Melanomul	203
Tumorile veneriene transmisibile.....	205

11. Alopecii fără cauză inflamatorie sau endocrină 207

Introducere.....	208
Alopecia specifică de rasă.....	209
Displaziile foliculare.....	210
Alopecia cu tipar specific	212
Alopecia ciclică a flancurilor și piramidei nazale.....	214
Efluviu anagen/telogen.....	215
Alopecia după tuns	216
Alopecia de tracțiune.....	217
Alopecia după injecție (inclusiv după aplicarea locală de substanțe)	218
Alopecia areata/pseudopelada	220
Alopecia psihogenă felină.....	221

Impetigo

Etiopatogenia leziunilor și descrierea elementelor clinice

Este o piodermită superficială care apare în mod tipic la câinii tineri și afectează suprafețele ventrală/abdominală, axilară și inghinală, cu formarea de pustule non-foliculare.

Pare să fie asociat cu starea de imunosupresie prepubertară, fiind întâlnit în condiții de îngrijire precare.

Metode de diagnostic

Aspectul clinic este caracteristic. Diagnosticul poate fi confirmat prin citologie din aspirat cu ac ultrafin prelevat din pustule.

Principalele diagnostice diferențiale

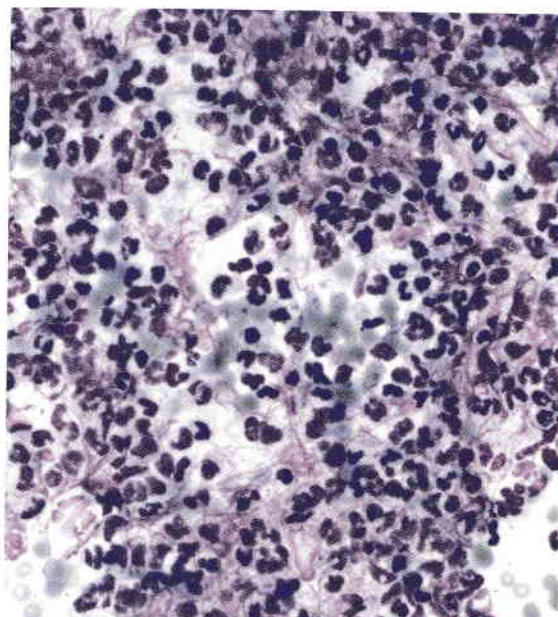
- Piodermita pustuloasă de alt tip;
- Demodicoza;
- Dermatoza pustuloasă autoimună.

Tratament

Îmbunătățirea condițiilor de igienă din locuința câinelui și aplicarea de antiseptice topice sunt de obicei suficiente.

06 Impetigo pe suprafața ventrală a corpului la un pui de câine de 4 luni din rasa Bulldog englez.

07 Inflamație piogenă tipică pentru pustula din impetigo.

Sindromul de suprapopulare bacteriană

Etiopatogenia leziunilor și descrierea elementelor clinice

Este o piodermită de suprafață caracteristică pentru câinii cu diateză alergică. Leziunile sunt descuamative și seboreice, cu alopecie difuză în unele cazuri, precum și hiperpigmentare și lichenificare în stadiile avansate. Toate aceste manifestări determină gradul de prurit pe care îl resimte animalul.

Metode de diagnostic

Instrumentul de diagnostic cel mai potrivit este examenul citologic al probei prelevate cu bandă adezivă. O metodă panoptică rapidă este colorația, care de obicei relevă cheratinocite înconjurate de coci.

Principalele diagnostice diferențiale

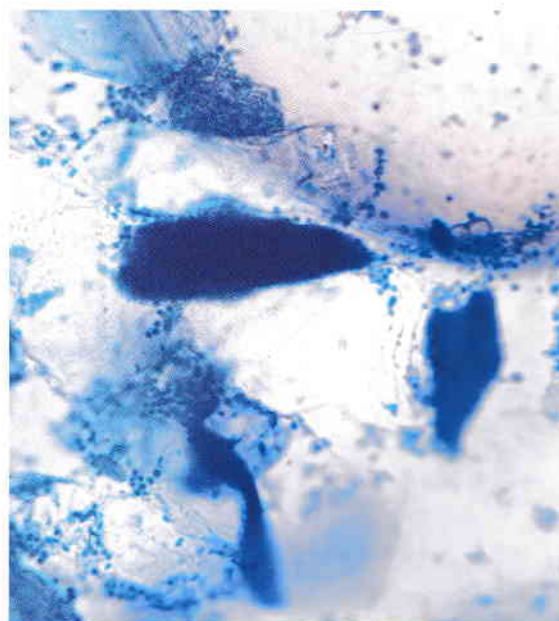
- Suprapopulare fungică cu *Malassezia*;
- Seboree cu altă etiologie.

Tratament

Spălarea cu șampon antiseptic și administrarea de antibiotice reprezintă tratamentele cele mai potrivite. Trebuie adresată însă și patologia de bază, subiacentă, care de obicei este de natură alergică.

08 Suprapopulare bacteriană pe fața ventrală a toracelui. De notat eritemul și alopecia difuză.

09 Examenul citologic în suprapopularea bacteriană pune în evidență cheratinocite înconjurate de coci.

Dermatita piotraumatică

Etiopatogenia leziunilor și descrierea elementelor clinice

Este o piodermită de suprafață care are ca punct de plecare o leziune auto-provocată și debut hiperacut. De obicei are legătură cu o altă afecțiune dureroasă sau pruriginoasă a câinelui. Unele rase au predispoziție pentru această condiție, de exemplu Ciobănesc german, Golden Retriever, Labrador, Rottweiler, Newfoundland, Saint Bernard și Bernese Mountain Dog (câine de munte elvețian).

Metode de diagnostic

Tabloul clinic este inconfundabil și se caracterizează prin apariția rapidă a unei alopecii dureroase, exsudative. Este mai frecventă în zona cozii precum și la nivelul gâtului și obrajilor.

Principalele diagnostice diferențiale

- Furunculoza piotraumatică;
- Plaga traumatică.

Tratament

În funcție de severitate, necesită fie tratament topic, fie sistemic cu antibiotice, corticosteroizi și o bună curățare a plăgii. Este foarte importantă descoperirea cauzei leziunii auto-induse.

10 Dermatitis piotraumatică pe regiunea crupei la un câine din rasa Ciobănesc german.

11 Dermatitis piotraumatică subauriculară cu foliculită în aria adiacentă la un câine din rasa Golden Retriever.

Foliculita/furunculoza piotraumatică

Etiopatogenia leziunilor și descrierea elementelor clinice

Este o piodermită profundă care are ca punct de plecare o leziune auto-provocată și debut hiperacut. De obicei are legătură cu o altă afecțiune dureroasă sau pruriginoasă a câinelui. Ca etiopatogenie este asemănătoare cu dermatita piotraumatică, dar leziunile sunt mai profunde.

Metode de diagnostic

Tabloul clinic este unul de furunculoză și se caracterizează prin alopecie dureroasă apărută rapid, exsudativă; este mai des întâlnită la rasele de talie mare, iar localizarea este mai frecvent subauriculară.

Principalele diagnostice diferențiale

- Dermatita piotraumatică;
- Plaga traumatică.

Tratament

Necesită antibioterapie sistemică și curățarea atentă a zonei, motiv pentru care este necesară sedarea animalului. Este foarte importantă descoperirea cauzei leziunii auto-induse.

12 Foliculită/furunculoză piotraumatică în regiunea scapulară la un câine din rasa Bulldog englez.

Foliculita bacteriană superficială

Etiopatogenia leziunilor și descrierea elementelor clinice

Este o infecție superficială a foliculului pilos și epidermului adiacent. Poate fi focală sau multifocală. Apare foarte des la câinii din rasele cu păr scurt, cu afecțiuni alergice sau endocrine, și determină un aspect caracteristic de blană "mâncată de molii". În unele cazuri, infecția foliculară poate evolua către furunculoză care agravează afecțiunea.

La pisici este foarte rară, dar atunci când apare poate fi secundară dermatitei miliare.

Metode de diagnostic

Diagnosticul trebuie să aibă în vedere cele trei cauze principale de foliculită, respectiv bacteriană, fungică sau parazitară. Examenul citologic cu bandă adezivă, raclaj și DTM (medii de testare pentru dermatofiți) stabilește diagnosticul.

Principalele diagnostice diferențiale

- Dermatofitoza;
- Demodicoza.

Tratament

Are ca scop rezolvarea sau controlul cauzei subiacente cu ajutorul șampoanelor antiseptice și antibioterapiei. În cazurile refractare sau recurente, se pot efectua teste de sensibilitate la antibiotice, ținând cont că există posibilitatea prezenței unei tulpini meticilin-rezistente.

13 Foliculită superficială la un câine din rasa Shar Pei cu aspectul tipic de blană "mâncată de molii".

14 Furunculoză diseminată severă la un Bulldog. Imagine reprodusă prin bunăvoința Clinicii veterinare Somaza Pérez (Ferrol, Galicia, Spania).

15 Același pacient din Figura 14, imagine prim-plan: se evidențiază placardele.

Piodermita cutaneo-mucoasă

Etiopatogenia leziunilor și descrierea elementelor clinice

Este o infecție superficială care afectează joncțiunile cutaneo-mucoase, mai ales pe cele de la nivelul buzelor, dar poate avea și alte localizări. Leziunile sunt exsudative/erozive, în unele cazuri ulcerative, crustoase și depigmentate. Are diverse cauze iritative și apare mai ales la rasa Ciobănesc german și la rasele încrucișate cu aceasta.

Metode de diagnostic

Boala trebuie deosebită de alte afecțiuni care au aspect și localizare similare, de exemplu bolile autoimune, intertrigo, candidoze, etc. Adesea, confirmarea diagnosticului necesită terapie cu antibiotice.

Principalele diagnostice diferențiale

- Dermatita de contact;
- Intertrigo.

Tratament

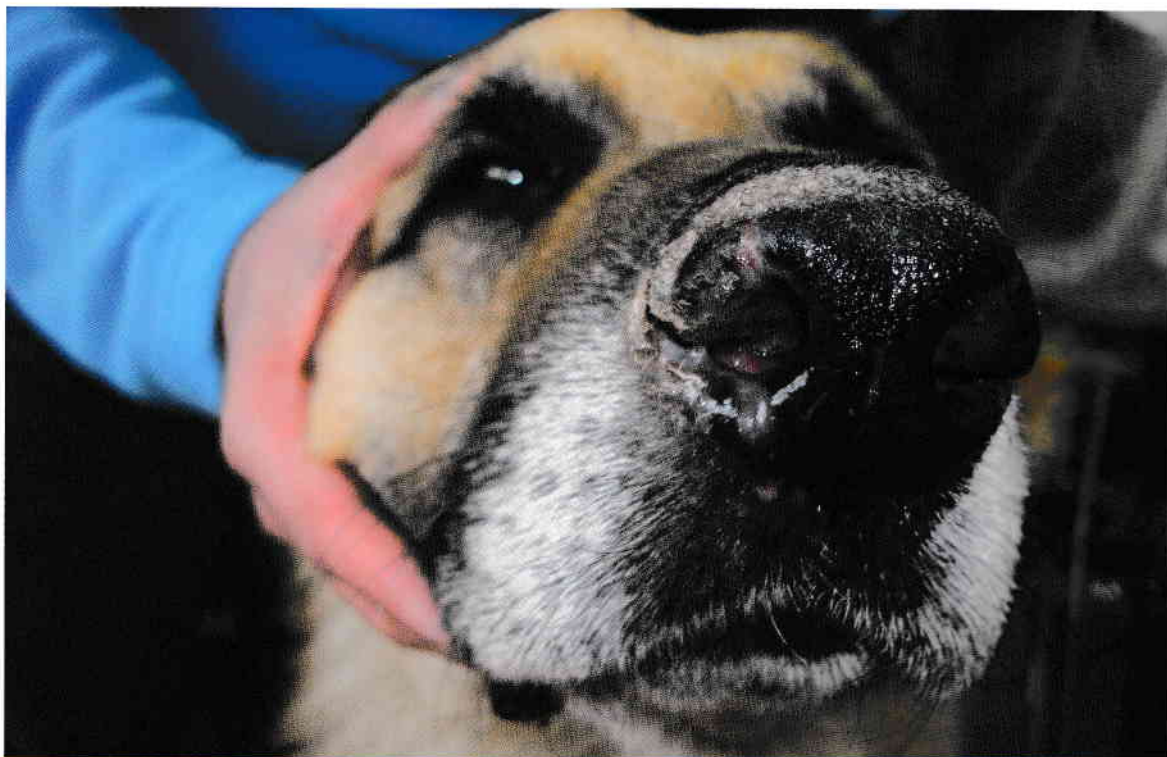
De obicei este necesară antibioterapia și aplicarea topică a dezinfectantelor timp de 3-4 săptămâni, însoțite de o bună curățare a zonei afectate.

16 Piodermită cutaneo-mucoasă a buzei la un câine metis.

17 Piodermită cutaneo-mucoasă a regiunii perianale.

18 Piodermită cutaneo-mucoasă a nasului la un câine din rasa Ciobănesc german.